Prikaz sprememb poglavja Pisna znamenja v revizijskem postopku

Primer presoje in odločitve ob pripravi čistopisa poglavja **Pisna znamenja**, v katerem je bilo na 47 členov pravil oddanih 326 komentarjev. Od tega je bilo upoštevanih 80 odstotkov, 16 odstotkov pa neupoštevanih ter 4 odstotki delno upoštevanih.

Področje	**Kaj prinaša revizija**
Črke in glasovi	Novo vsebinsko področje. Razmerje črka – glas, zapis polglasnika, veččrkja, izgovor, razlika med pisavo in črkopisom.
Slovenska pisava in tuje črke	Zelo razširjeno. Pojem slovenica, nastanek slovenskega črkopisa, verzalke in kapitelke, posebne in združene tuje črke, grške črke, natančno abecedno razvrščanje.
Števila in številke	Zelo razširjeno. Razmerje med zapisom s številkami in besedami, večmestna števila, ločevanje tisočic, sklicevanje na standarde SIST ISO in načela zapisovanja števil v besedilu.
Decimalna števila	Zelo razširjeno. Branje, sklanjatveno obnašanje količinskih izrazov, rodilnik ednine, izražanje podenot, razlika med desetino in desetinko.
Datumi, desetletja, letnice	Zelo razširjeno. Govorno uresničevanje datumov, različni zapisi desetletij, branje letnic, posebej zapis šolskih, študijskih in akademskih let.
Ura in čas	Ena največjih razširitev. 12- in 24-urni način, polna in nepolna ura, čas dogajanja, časovni razpon, trajanje, izmerjeni čas ter različni načini branja.
Telefonske številke	Povsem novo. Členjenje stacionarnih in mobilnih številk, mednarodne klicne številke, posebne številke, zapisi na vizitkah.
Druga pisna znamenja	Zelo razširjeno. Odstotki in promili, temperaturne in kotne stopinje, denarne enote, paragraf, opombe, ampersand, znamenja pravnega varstva.
Matematična znamenja	Precej razširjeno. Različne vloge znamenj +, −, =, ×, znamenje ±, posebne rabe v splošnih in strokovnih besedilih, npr. starostne oznake 65+.
Digitalno sporazumevanje	Zelo razširjeno. Afna, označevanje uporabnikov na družbenih omrežjih, lojtra in ključniki, emodžiji, emotikoni ter njihova vključitev v besedilo.
Znamenja v jezikoslovju	Novo samostojno podpoglavje. Tilda, zvezdica, kotniki, različni oklepaji, označevanje pomenov, rekonstruirane oblike, glasovni razvoj in fonetični zapis.
Pisavni slogi in popravljanje besedil	Razširjeno. Raba ležečega sloga, serifne in neserifne pisave, tipografska podoba ločil, elektronsko popravljanje besedil ob tradicionalnih korekturnih znamenjih.

Primeri pripomb na poglavje Pisna znamenja v revizijskem postopku

Člen 31

V skupino znamenj, rabljenih v informacijsko-komunikacijskih tehnologijah, spadajo tista, ki jih uporabljamo pri sporazumevanju prek spleta in sodobnih komunikacijskih naprav, npr. afna (@), lojtra ali ključnik (#), zvezdica (*) in nekatera ločila v neskladenjski vlogi. Na primer: dvojna poševnica v spletnih naslovih (http://www.najdi.si), leva poševnica ali poševnica nazaj (\),

kombinacije uklepaja oziroma zaklepaja in dvopičja za izražanje razpoloženja kot veselje :), žalost :(, smeh :D.

Komentar 1 Če imamo levo poševnico (/), zakaj ne bi imeli še desne (\), izraz poševnica nazaj je malce trapast.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.

Komentar 2 lojtra ali ključnik (#): Ta dva izraza nista sopomenki, zato vmesni ali ni pravilen, no, odveč je vse za »lojtro«. Tako smo namreč menili na začetku, ko se je to pri nas šele uveljavljalo, v zadnjih letih pa je ločevanje jasno: # je lojtra in gumb na telefonu, ključnik je pa # + beseda, ki jo tak ključnik označuje, npr. #pravopis. Torej lojtra ob sebi ne zahteva ključne besede, sama zadošča: pritisnite lojtro + kliči ..., ključnika pa brez ključne besede (verjetno od tod tudi njegovo ime) ni: »#« nikakor ni isto kot »#pravopis«.

Super, veliko delo ste opravili, ta pravila smo potrebovali, saj je v rabi zelo veliko nedoslednosti.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.

Člen 35

POSEBNOST Pisna znamenja, ki označujejo enote za merjenje temperature, npr. stopinja Celzija, stopinja Fahrenheita, zapisujemo stično s simbolom, ki označuje posamezno mersko enoto, npr. 5 °C, 32 °F.

Komentar 3 Stično – desnostično??

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.

Komentar 4 Ne bi bilo odveč opozoriti, da pa cifre in krožca pri temperaturi ne pišemo stično, ker ravno to je pogosta napaka, takle zapis: 5°C ali 5° C.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.

Komentar 5 Glede na to, da se »stopinja« kot ena redkih merskih enot piše stično s številko, se mi zdi nelogično, da se, ko se ji pridružita Celzij ali Fahrenheit, zapiše s presledkom po številki, tj. stično s simbolom C ali F. Ali ne bi bilo bolj smiselno ohraniti stičnost?

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.

Člen po reviziji

{65} Znamenje za stopinje je krožec ⟨°⟩. Temperaturo na Celzijevi in Fahrenheitovi temperaturni lestvici izražamo z enotama stopinja Celzija ⟨°C⟩ in stopinja Fahrenheita ⟨°F⟩. Znamenje za stopinjo pišemo desnostično s simbolom enote, med številko in enoto pa je presledek.

- 5 °C – pet stopinj Celzija
- 32 °F – 32 stopinj Fahrenheita

Primeri pripomb na poglavje *Ločila* v revizijskem postopku

Člen 69

{69}	Podpičje (;) je levostično nekončno stavčno ločilo, ki ločuje posamezne dele povedi oziroma besedila. Je močnejše oz. izrazitejše od vejice in šibkejše od pike.

Komentar 1 Dobro bi bilo opozoriti na razliko med podpičjem in dvopičjem, saj marsikdo namesto dvopičja, za katerim sledi naštevanje, zapiše podpičje. To je res, ne izmišljujem si, takšne so moje izkušnje s študenti in objavami na oglasnih deskah vrtcev.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Ni upoštevano.
Utemeljitev	Iz poglavij je razvidno, da podpičje opravlja drugačne vloge kot dvopičje – in da naštevanje uvaja dvopičje. Izrecno opozarjanje na napake sodi v druge vrste priročnikov.

Primeri pripomb na poglavje *Velika in mala začetnica* v revizijskem postopku

Člen 2

{2}	Z veliko začetnico pišemo **lastna imena**, tj. imena bitij (Ana, Ivana Orleanska, Luka Mihelič, Slovenec, Snežna kraljica, Švrk, Vlah) ter imena zemljepisnih (Bohinjsko jezero, Nova Gorica, Sava, Slovenija, Šmarje pri Jelšah, Triglav) in stvarnih danosti (Dnevnik, Hlapci, Osnovna šola Tržič, Slovenska slovnica, Zveza prijateljev mladine). Nekatera imena lahko ohranijo lastnoimenski status tudi skrajšana (Združeni narodi za Organizacija združenih narodov). Status lastnega imena pridobijo tudi nekatera nadomestna imena (Gospa za Marija, Prerok za Mohamed; Otok za Velika Britanija). Z veliko začetnico pišemo tudi **svojilne pridevnike iz lastnih imen** (Prešernov dan) ter neobvezno **izraze posebnega razmerja in spoštovanja** (Pišem Vam ..., Ekscelenca).

Komentar 1 Za *Vam* in *Ekselenca* predlagam izključno malo začetnico, ker spoštljivost označuje že sam izraz.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Ni upoštevano.
Utemeljitev	Dvojna raba je prisotna, protokolarna besedila imajo svojo normo, ki jo spoštujemo, ogovorni zaimki ponujajo z veliko začetnico manj dvoumnosti (tudi zaradi vikanja).

Člen 38

{38}	Kadar prebivalsko ime (Slovenec, Ljubljančan) nastopa v tvorjenki s predpono, npr. *ne-*, *so-*, se velika začetnica z lastnega imena prenese na začetek tvorjenke: Neslovenec, Soljubljančan.

Komentar 1 Končno, se popolnoma strinjam.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	NI vsebinska pripomba.
Utemeljitev	

Komentar 2 {38} Verjetno je smiselno dodati še *pra-*, *pred-*, *proto-*.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Delno upoštevano
Utemeljitev	Pravilo je preubesedeno, saj naj zajema tudi druge potencialne tvorjenke z drugimi predponami, če bi se pojavile, npr. pra- …

Komentar 3 V § 38 je tip *Neslovenec* problematičen, žal je razpravljanje o njem že od začetka obremenjeno zaradi neposrečeno izbrane ponazoritve. Če bi se pogovarjali o politično nevtralnih primerih (npr. *nevrhničan*, *neceljan*, *nedolenjec*, *nešvicar*, *nečeh*), bi lahko uveljavljali strokovne (teoretične) razloge za malo začetnico: *Vrhničan* se definira pozitivno, govori o »pripadnosti« Vrhniki, medtem ko *nevrhničan* ne pove, za katero pripadnost gre, komu ali čemu pripada. Pri zapisu *neslovenec* pa se takoj dvigne prah, da mala začetnica izraža diskriminiranje manjšincev, priseljencev ipd. nasproti Slovencem. Saj morda obstajajo tudi razumni strokovni razlogi za veliko začetnico, vendar ne vem, ali se bo kdaj mogoče razumno pogovarjati o njih.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Ni upoštevano.
Utemeljitev	Pri dodajanju predpon odločitev opremo na razred enovrstnih jezikovnih primerov, ne na pomen ali konotativni pomen, ki ga ima tako tvorjena beseda v besedilu. Besedotvorno pogojen prenos začetnice je že uveljavljen v zemljepisnih lastnih imenih (*Sabotin*, vas ***Pod****sabotin*, prebivalec ***Pod****sabotinec*) in ga tu samo posplošujemo na imena pripadnikov. Primer *Podsabotin* (< vas pod Sabotinom) ni povsem enak, a se uveljavlja in ne povzroča težav. Pretekla kodifikacija kaže, da je tak sistem uveljavljen in kljub dvojnici v SSKJ (*Neslovenec in neslovenec*) tudi prevladujoč. Korpusna raba, poizvedba ne na začetku povedi: ● *neslovenec* (410), od tega glavnina v spletnih besedilih (180), znanstvena besedila (80) ● *Neslovenec* (2255), od tega glavnina znanstvena besedila (1056), besedila referenčnega korpusa Gigafida (715)

Komentar 4 Slogovni napotek: Tega odstavka ne razumem. Zakaj 'imenskih sestavljenk' (so mišljene še pridevniške, katere (kaj ima velika začetnica pri njih))? Da bi se rabile le pri naštevanju? Najbrž prej v paru, da pokažemo nasprotje, ampak gre že za zelo ozke napotke. Sama bi tole izbrisala.

Upoštevano ALI neupoštevano ALI delno upoštevano	Upoštevano.
Utemeljitev	